

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 233. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992358728832/facsimile.pdf> (tilgået 24. juni 2021)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Fælles for alle Romantikernes saa vidt fra hinanden faldende Bestræbelser og Frembringelser, for Wackenroders *Klosterbroder* med hans sværmerisk-aandige Begejstring for Kunsten og den ideale Skønhed og for den sanselige *Lucinde* med dens Forgudelse af Kødets, for Tiecks tungsindige Romaner og Æventyr, i hvilke en uberegnelig Skæbne leger med Mennesket, og for de Dramer af Tieck og de Fortællinger af Hoffmann, der opløser alle faste Former i Lunets Indfald og Arabesker — fælles for det Alt er den vilkaarlige Selvhævdelse eller Hævdelsen af en Grundvilkaarlighed, der har sit Udgangspunkt i Kampen imod en indsnevrende Prosa, i Nødraabet efter Poesi og Frihed.

Selvets frie Vilkaarlighed afsunder. Ikke desmindre dannede disse Mænd snart en Skole, og efterat den hurtigt havde opløst sig, fandt paa flere Punkter interessante Gruppedannelser Sted.

Det beror paa, at de havde fattet det Forsæt, i Fællesskab at hjælpe den af Tysklands største Aander indvundne Verdensbetragtning til Sejr, tilkæmpe den Herredømmet. De vilde indføre Geniernes Livsanskuelse i Livet selv, give den Udtryk i Kritiken, i Digtingen, i Kunstopfattelsen, i det religiøse Foredrag, i Besvarelsen af Samfunds-, ja af Stats-Spørgsmaal, og foreløbig vilde de især udrette dette ved voldsomme Pennefejder.

Der var heri Noget af store og stærke Naturers Trang til at meddele en hel Skare af Medstræbende én Vilje og én Synsmaade og Noget af stærkt angrebne og omtvistede Talenters Tilbøjelighed til at stille en lille men overlegen Hob overfor det store Antal af Modstandere. Hos de Bedste var Dannelsen af en Skole eller et Parti et Resultat af netop den samme Mangel paa en Statsorganisation, som var den første Betingelse for hin isolerende Vilkaarlighed. Følelsen af at tilhøre et Folk uden Stats-Enhed og uden samlet Kraft avlede en Stræben efter at bibringe de ledende Mænd af Aandsadelen en ny samlende Grundsynsmaade.

II

Udenfor den Gruppe, der danner Overgangen fra Goethes og Schillers Hellenisme til den romantiske Retning, staar uden at tilhøre den romantiske Skole en enkelt Skikkelse, en af Tidsalderens ædleste og fineste Aander, *Hölderlin*. Han staar i et